

ΛΕΝΙΑ ΣΑΜΟΥΗΛ

Η επιλογή της Λένιας Σαμουήλ για τη σημερινή συνέντευξη, είχε και το στοιχείο του συμβολισμού, γιατί έγινε πολύ κοντά στην Ημέρα της Γυναίκας. Η Λένια Σαμουήλ κατέχει την υψηλότερη θέση στην οποία υπηρετεί Κύπριος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άνθρωπος χαμηλών τόνων, με όπλο την εργατικότητα και τον επαγγελματισμό, η Λένια Σαμουήλ προοιoustai σήμερα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η συνουμία μας επικεντρώθηκε στον τομέα της αρμοδιότητάς της και βεβαίως επεκτάθηκε στο πάντα επίκαιρο ζήτημα της ισότητας ανδρών και γυναικών.

Στην Ουαλία με τον First Minister Rt Hon Rhodi Morgan and Deputy First Minister Ieuan Wyn Jones AM.

Οι διακρίσεις είναι συχνό φαινόμενο

Πόσο δύσκολο είναι για μια γυναίκα να αναλαμβάνει ψηλά πόστα; Είναι γνωστό ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων και τούτο επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία της σχετικής με το θέμα αυτό έκθεσης της ΕΕ για το 2007. Η διαφορά είναι ακόμα μεγαλύτερη στον ιδιωτικό τομέα. Για παράδειγμα, η εκπροσώπηση γυναικών στα Εθνικά Κοινοβούλια είναι μόνο 24% (Κύπρος 14%), στην Κυβέρνηση το ίδιο (Κύπρος 17%), ενώ στον ιδιωτικό τομέα μόνο το 3% των εκτελεστικών συμβούλων των ανώτατων σωματίων των μεγαλύτερων δημόσιων εταιρειών είναι γυναίκες (Κύπρος 0%) και ένα 10% μόνο είναι μέλη αυτών των εταιρειών.

Πού οφείλεται αυτό; Σε πολλούς λόγους. Πρώτα-πρώτα έχουμε τα στερεότυπα, τις διακρίσεις και τη συγκέντρωση των γυναικών σε ορισμένους τομείς της οικονομίας. Ύστερα έχουμε έλλειψη πολιτικών οι οποίες να διευκολύνουν άντρες και γυναίκες στην εξισορρόπηση της ιδιωτικής και επαγγελματικής τους ζωής και άνισα κατανομή οικογενειακών ευθυνών. Τέλος, το πολιτικό περιβάλλον, και το περιβάλλον μέσα στις επιχειρήσεις, όπως και η προσέγγιση των Μέσων Ενημέρωσης, εξακολουθούν να μην είναι πολύ βοηθητικά για τη γυναίκα. Θα πρέπει οι Κυβερνήσεις, τα πολιτικά κόμματα και ο ιδιωτικός τομέας να γίνουν πιο ενεργοί στην προώθηση και υλοποίησης της εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η εμπλοκή των ανδρών σε αυτό παραμένει μια αναγκαιότητα. Όπως έχουν δείξει πολλές μελέτες, μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων θα είχε πολύ θετικές επιπτώσεις για την οικονομία και τις δημοκρατίες μας.

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι θεωρία ή γίνεται πράξη; Στον ευρωπαϊκό χώρο υπάρχει σωρεία νομοθετημάτων για την ισότητα ανδρών και γυναικών που συμπληρώνεται από σημαντική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Χάρης σε αυτό το σωματίει νομοθετικό πλαίσιο, η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών γίνεται πρακτική. Όμως, ο αριθμός των παραβάσεων και των παραπόνων μαρτυρούν ότι υπάρχουν πολλά ακόμα να γίνουν για να καταστεί η ισότητα πραγματικότητα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται καθημερινά προς την κατεύθυνση αυτή παρακολουθώντας την εφαρμογή των οδηγιών και εξετάζοντας τα παράνομα.

Η νομοθεσία από μόνη της... δεν μπορεί να φέρει την ισότητα. Θα πρέπει να υπάρχει αλλαγή νοοτροπίας και κατάρτιση των στελεχών στην κοινωνία μας. Οι ανισότητες οφείλονται συχνά σε σύνθετες αιτίες. Ένα παράδειγμα είναι αυτό της ανισότητας στην αμοιβή ανδρών και γυναικών. Παρά την ύπαρξη νομοθεσίας εδώ και τριάντα χρόνια, εξακολουθεί να υπάρχει διαφορά 15% σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Κύπρο η διαφορά αυτή φθάνει το 24%.

Ποια είναι η πιο συχνή διάκριση και πώς αντιμετωπίζεται; Δεν υπάρχει κατάταξη των διακρίσεων. Όμως, και λιποψίμα που το λέω - οι διακρίσεις στον τομέα της απασχόλησης είναι συχνό φαινόμενο. Π' αυτό ακριβώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε πέρυσι ανακοίνωση για την αντιμετώπιση της ανισότητας αμοιβών ανδρών και γυναικών και ετοιμάζει τώρα ένα πακέτο για καλύτερη συμπίληση της αγοράς εργασίας και οικογενειακής ζωής, που θα καλύπτει την άδεια μητρότητας, τη γονική άδεια, την άδεια ισοθεσίας και την άδεια για φροντίδα τέκνων.

Ζήσατε δυσμενείς διακρίσεις στην επαγγελματική σας ζωή; Η επαγγελματική μου ανέλιξη από μόνη της δείχνει ότι οι διακρίσεις δεν στάθηκαν εμπόδιο στην καριέρα μου. Όπλα μου ήταν η εργατικότητα, η φιλοτιμία, ο επαγγελματισμός, αλλά και οι χαμηλοί τόνοι, οι αρχές και αξίες μου, η επιμονή και υπομονή μου. Γενικά πιστεύω ότι οι γυναίκες χρειάζεται να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για να επιτύχουν τους στόχους τους. Χαίρομαι που στην Κύπρο έχουμε γυναίκες σε υψηλά πολιτικά αξιώματα και σε θέσεις που πολλές απαιτήσεις που αποτελούν πρότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο του τόπου μας.

Η Κυπρία που κρατά στα χέρια της το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

> «Η νομοθεσία από μόνη της δεν μπορεί να φέρει την ισότητα»

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΩΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ

Πώς βρέθηκα στις Βρυξέλλες; Σίγουρα ήταν δύσκολη απόφαση να φύγω από τη χώρα, την οικογένειά μου, το γνώριμο εργασιακό μου περιβάλλον και να μετακινηθώ σε ένα νέο περιβάλλον, με διαφορετικά χαρακτηριστικά και απαιτήσεις. Πάντα καίσιμα, όμως, ότι δεν πρέπει να αφήνουμε τις δυσκολίες να αποτελούν εμπόδιο στο δρόμο μας προς τα μπρος. Έτσι, όταν άνοιξε για τα νέα κράτη-μέλη της Ε.Ε. η θέση Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών, της οποίας η αποστολή και τα θέματα με ενδιέφεραν αφού είχαν ως αντικείμενο τον τομέα στον οποίο ανέλωσα την καριέρα μου στην Κύπρο, υπέβαλα αίτηση, πήρα μέρος σε γραπτό και προφορικό διαγωνισμό και πέτυχα.

Μετανιώσατε για την επιλογή σας; Όχι. Χαίρομαι που υπηρετώ στη Γενική Διεύθυνση που έχει ως επίκεντρο τον άνθρωπο, θέλω όμως να υπογραμμίσω ότι τα εφόδια για τη θέση αυτή τα απέκτησα υπηρετώντας τη χώρα μου από μια σημαντική κοινωνική έπαλξη, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συνεργαζόμενη με τους κοινωνικούς εταίρους, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και πολλούς άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και άτομα, για το κοινό όραμα της κοινωνικής ειρήνης και συνοχής.

Πώς ήταν η προσαρμογή σας στο νέο περιβάλλον; Οι πρώτοι μήνες ήταν δύσκολοι. Έπρεπε να προσαρμοστώ σε ένα νέο τρόπο ζωής και εργασίας όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, για να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις των νέων μου καθηκόντων. Έπρεπε να ενημερωθώ, όχι μόνο για τις πολιτικές και τα προγράμματα της Γενικής Διεύθυνσης, αλλά και για τον τρόπο λειτουργίας και τις διαδικασίες του όλου συστήματος. Είναι μεγάλη πρόκληση να εργάζεσαι σε μια ευρωπαϊκή διοίκηση που διαμορφώνει πολιτικές που έχουν να κάνουν όχι με ένα αλλά με 27 χώρες, με διαφορετικά προβλήματα και συμφέροντα. Είναι πολύ ενδιαφέρον να αναζητάς λύσεις που να μπορούν να συγκρατούν, πολλές φορές, αντικρουόμενα συμφέροντα. Επίσης, είναι σημαντική εμπειρία να εργάζεσαι σε ένα πολυ-γλωσσικό, πολυ-πολιτισμικό περιβάλλον. Εμπλοτιζεις τις γνώσεις σου, διευρύνεις τον τρόπο σκέψης σου και τους οριζόντιους σου, αναπτύσσεις νέες δεξιότητες και πιστεύω γίνεσαι πιο ευέλικτος και ανεκτικό.

Ποιες είναι οι αρμοδιότητές σας; Έχω την ευθύνη για το γενικό συντονισμό του προγραμματισμού και της διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μέσω τριών Διευθύνσεων, η κάθε

μία από τις οποίες έχει αρμοδιότητα για ορισμένα κράτη-μέλη. Επίσης, αναπληρώνω το Γενικό Διευθυντή όταν χρειαστεί.

Τι είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο; Είναι το αρχαιότερο από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ενισχύουν την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση των Κρατών Μελών. Στην 50χρονη λειτουργία του απέδειξε την προσαρμοστικότητα του στις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και τις νέες προκλήσεις της αγοράς εργασίας, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, στην ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας και στην κατάρτιση στις νέες τεχνολογίες. Σήμερα ο προϋπολογισμός του Ταμείου αντιπροσωπεύει το ένα δέκατο του Κοινωνικού Προϋπολογισμού. Το Ταμείο αποτελεί το χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής της Απασχόλησης, η οποία είναι στο επίκεντρο της Στρατηγικής της Λισαβόνας.

Πώς είναι η καθημερινότητα στις Βρυξέλλες; Δεν διαφέρει και πολύ από εκείνη της ζωής μου στην Κύπρο. Πολλές ώρες στο γραφείο, αρκετά επαγγελματικά ταξίδια και λιγότερος χρόνος για προσωπική και οικογενειακή ζωή, για συναντήσεις με φίλους.

Τι απολαμβάνετε και τι σας εκνευρίζει; Απολαμβάνω τις εκδρομές είτε μέσα στο Βέλγιο είτε σε γειτονικές χώρες και το γεγονός ότι μπορώ να προγραμματίσω το χρόνο του Σαββατοκύριακου

με βάση τις δικές μου προτεραιότητες. Με εκνευρίζει η οδήγηση μέσα στην πόλη γι' αυτό και προτιμώ τα δημόσια μέσα συγκοινωνίας που εδώ είναι πολύ βολικά, συνεπή στην ώρα τους και γρήγορα.

Τι σας λείπει από την Κύπρο; Μου λείπει πολύ ο πατέρας μου. Στην ηλικία που είναι θα έπρεπε να του αφιέρωνα πολύ περισσότερο χρόνο σε αναγνώριση της δικής του μεγάλης προσφοράς στα παιδιά του. Αυτό το γνώω ακόμα πιο έντονα γιατί έχασα τη μητέρα μου ένα χρόνο μετά που έφυγα από την Κύπρο. Μου λείπουν επίσης, οι φίλοι μου, ο ήλιος, το δυνατό φως και η κυπριακή φύση, που για μένα είναι μοναδική.

Ποιοι είναι σήμερα οι άνθρωποι σας, οι φίλοι σας; Οι φίλοι μου είναι κάτι το εντελώς ξεχωριστό για μένα. Ευτυχισα να συνδεθώ με πρόσωπα που μιλούν στην καρδιά μου, τα οποία εμπιστεύομαι απόλυτα. Έχω φίλους από τα παιδικά μου χρόνια, από τα φοιτητικά μου χρόνια και από την επαγγελματική μου ζωή.

Ποια η ζωή με το σύζυγό σας; Ο σύζυγός μου και ο γιός μου είναι ό,τι πολυτιμότερο έχω. Σε αυτούς μπορώ να στηρίζομαι απόλυτα και, πιστεύω, και αυτοί σε μένα.

Πείτε μου ένα βιβλίο στο οποίο οφείλετε πολλά. Χωρίς δυσκολία θα σας αναφέρω τους «Αθλιούς» του Βίκτωρα Ουγκώ. Το διάβασα όταν ήμουν πολύ μικρή και με εντυπωσίασε σε μεγάλο βαθμό. Με έκαμε να συνειδητοποιήσω τις πραγματικότητες της ζωής, όπως η φτώχεια, η αδικία και ο κατατρεγμός, αλλά ταυτόχρονα και πολλά θετικά και ευχάριστα της, όπως η αγάπη, η τρυφερότητα και

η τελική νίκη του καλού.

Ποιο το όραμά σας για την Ευρώπη; Ίσως ευκαιρίες για όλους, διασφάλιση της πρόσβασης όλων στις υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και κατάρτισης και ενδυνάμωση της αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής.

Τι θέλετε να αφήσει το πέρασμά σας από αυτό το πόστο; Ό,τι άφησα και το πέρασμά μου στην Κύπρο:

Συλλογικά επιτεύγματα στον κοινωνικό τομέα που συμβάλλουν στη βελτίωση της ζωής των συνανθρώπων μας. Και ένα καλό όνομα. Τίποτε άλλο.

«Αποφεύγω αποφάσεις εν βρασμό ψυχής»

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι ένα από τα μεγαλύτερα Υπουργεία με πολλά Τμήματα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα βασικών θεμάτων για τον άνθρωπο. Διατελέσατε Γενική Διευθύντρια. Τι σας άφησαν τα χρόνια εκείνα; Μου άφησαν πολύ καλές αναμνήσεις συνεργασίας τόσο με προϊστάμενους όσο και με υφισταμένους και γενικότερα με συναδέλφους. Εργαζόμαστε συλλογικά και έχοντας πλήρη επήγνωση της κοινωνικής αποστολής του Υπουργείου. Αποκόμισα γνώσεις για πολλά θέματα και απέκτησα εμπειρίες τόσο στο χειρισμό θεμάτων όσο και στη διοίκηση προσωπικού, οι οποίες και τώρα μου είναι πολύ χρήσιμες.

Ποιο θεωρείτε ως το μεγαλύτερο επίτευγμά σας; Θεωρώ ότι τα επιτεύγματα είναι αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας, γι' αυτό δεν θα αναφέρω οποιοδήποτε επίτευγμα ως δικό μου. Εκείνο στο οποίο έδωσα σημασία - και πιστεύω συνέβαλα σημαντικά - ήταν να βοηθήσω, όπως και εμένα προηγούμενα βοήθησαν άλλοι, συναδέλφους να αναπτυχθούν και να γίνουν στελέχη του Υπουργείου.

Χάνετε τον έλεγχο σας σε στιγμές κρίσης και έντασης; Σίγουρα υπάρχουν στιγμές κρίσης και έντασης. Πάντα όμως, προσπαθώ να διατηρώ την ψυχραιμία μου και αποφεύγω να παίρνω αποφάσεις εν βρασμό ψυχής!

Πώς αντιδράτε όταν δεν βρίσκετε εύκολα τρόπους επίλυσης προβλημάτων; Πιστεύω ότι πάντα υπάρχει περιθώριο για περισσότερη προσπάθεια και σκέψη. Με υπομονή, επιμονή και αξιοποίηση των συνεργατών μου, δεν βρέθηκα σχεδόν ποτέ στη δυσάρεστη θέση να μη βρίσκω λύση σε ένα πρόβλημα.

Χρειάζεται αναθεώρηση το συνταξιοδοτικό σύστημα

Στο Μόναχο, 6.11.2007.

Έχουμε ή όχι φτωχούς; Φτωχοί υπάρχουν σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ. Το 2006 στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27, σχεδόν 79 εκατομμύρια άνθρωποι ζούσαν κάτω από τη γραμμή φτώχειας. Όταν, όμως, μιλάμε για φτωχούς θα πρέπει να έχουμε πάντα υπόψη ότι με τον όρο «φτώχεια» δεν εννοούμε την απόλυτη φτώχεια, δηλαδή την κατάσταση όπου ένα άτομο δεν έχει τους πόρους για να εξασφαλίσει το ελάχιστο όριο διαβίωσης, αλλά τη σχετική φτώχεια. Και σχετικά φτωχοί θεωρούνται τα άτομα που δεν διαθέτουν τα μέσα που να τους επιτρέπουν να απολαμβάνουν ένα αποδεκτό επίπεδο διαβίωσης ανάλογο με εκείνο που απολαμβάνει ο μέσος πολίτης στη χώρα τους και να συμμετέχουν στην κοινωνία ως πλήρη και ισότιμα μέλη της.

Ποιο είναι το κατώτατο αποδεκτό επίπεδο διαβίωσης στην ΕΕ; Η ΕΕ όρισε το κατώτατο αποδεκτό επίπεδο διαβίωσης, ή τη γραμμή φτώχειας, στο 60% του καθαρού διάμεσου εισοδήματος στο κάθε κράτος μέλος. Έτσι, όταν μετράμε τη φτώχεια σ' ένα συγκεκριμένο κράτος το κάνουμε με αναφορά στο γενικό επίπεδο διαβίωσης στο κράτος αυτό και όχι σε σύγκριση με οποιοδήποτε άλλο κρά-

τος-μέλος. Για να προσδιορίσουμε αν ένα άτομο είναι σχετικά φτωχό λαμβάνουμε υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα του νοικοκυριού του οποίου είναι μέλος, από όλες τις πηγές, και τον αριθμό και την ηλικιακή σύνθεση των μελών του συγκεκριμένου νοικοκυριού, αφού οι ανάγκες ενός ανήλικου μέλους (ηλικίας κάτω των 14 ετών) θεωρείται ότι ισοδυναμούν με το 50% των αναγκών ενός ενήλικα.

Ποια είναι η κατάσταση στην Κύπρο σ' ό,τι αφορά τη σχετική φτώχεια; Το 2006, 16% του πληθυσμού της Κύπρου ζούσε κάτω από τη γραμμή σχετικής φτώχειας. Το ποσοστό φτώχειας μεταξύ του παιδικού πληθυσμού ήταν 13%, ένα από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Αντίθετα, το ποσοστό για τα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω ήταν το ψηλότερο φθάνοντας το 51%. Αυτό αντικατοπτρίζει τη μεγάλη εισοδηματική ανισότητα σε βάρος του πληθυσμού 65 ετών και άνω, σε σύγκριση με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Πόσους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να παρέχει βοήθεια στα κράτη-μέλη για να μεταρρυθμίσουν τα συστήματα συντάξεών τους ώστε να γίνουν επαρκή και βιώσιμα. Στον το-

μέα αυτό η Κύπρος πού βρίσκεται; Το δημογραφικό προφίλ της Κύπρου εξελίσσεται με βάση χαρακτηριστικά των πληθυσμών των κρατών μελών της ΕΕ: Αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης με παράλληλη δραματική μείωση των γεννήσεων και αποτέλεσμα τη γήρανση του πληθυσμού. Οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις από μια τέτοια κατάσταση θα είναι σοβαρές, αν δεν προσαρμόσουμε έγκαιρα τις πολιτικές μας για να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις της γήρανσης. Κατά την προσωπική μου άποψη, στον τομέα των συντάξεων στην Κύπρο χρειάζεται μια αναθεώρηση του όλου συστήματος και όχι μόνο του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στη νέα πολιτική συντάξεων θα πρέπει να ενταχθούν όλα τα μέτρα εισοδηματικής στρίξιξης των ηλικιωμένων ώστε το συνταξιοδοτικό σύστημα να γίνει μακροπρόθεσμα βιώσιμο, ικανό να παρέχει επαρκές εισόδημα και να διασφαλίσει πιο δίκαιη μεταχείριση μεταξύ των ηλικιωμένων, αλλά και μεταξύ των σημερινών και μελλοντικών γενεών. Παράλληλα και για τον ίδιο λόγο πρέπει να ενταχθεί η προοπτική παράτασης του εργασιακού βίου.